

DRAUGAS

LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWS

KETVIRTADIENIS – THURSDAY, LAPKRIČIO-NOVEMBER 30, 2017 • Vol. CVIII NR. 138

Kaina 1.50

PERIODICALS

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 11-29-17

Iki valstybės atkūrimo jubiliejaus liko 77 dienos!

Eliahu Ben Salomon Zalmano portretas. Filosofas labiau žinomas kaip Vilniaus Gaonas, kurio dėka Vilnius buvo pripažintas žydų dvasiniu centru ir pavadintas Lietuvos Jeruzale.

Litvakų muzika nuskambėjo Čikagos miesto centre. Kvarteto nariai iš k.: Dalia Dėdinskaitė – smuikas, Gleb Pyšniak – violončelė, Simona Zajančauskaitė – fortepijonas ir Marius Šinkūnas – vibrafonas.

Vidos Kuprytės nuotraukos

„Vienas amžius iš septynių: Lietuva • Lita • Lite“

Čikagos miesto centre – Lietuvos žydams skirta paroda ir koncertas

VIDA KUPRYTĖ

„Vienas amžius iš septynių: Lietuva • Lita • Lite“ – taip pavadinta paroda lapkričio 21 d. atidaryta Čikagos kultūros centre, Michigan Avenue, buvusioje miesto viešojoje bibliotekoje. Paroda, atvežta iš Lietuvos, apžvelgia Lietuvos žydų istorijos pastarąjį šimtmetį. Ji buvo rodoma Preston Bradley salėje, kur tą vakarą po Louis Comfort Tiffany stikliniu kupolu vyko ir ypatingas litvakų muzikos koncertas.

Lietuvos generalinis konsulas Čikagoje Mantvydas Bekešius papasakojo apie parodos genezę: „Idėja surengti tokią parodą gimė dar Lietuvoje. Aš anksčiau dirbau Užsienio reikalų ministerijoje, ir viena iš mano kuruojamų sričių buvo susijusi su žydų paveldu ir jo įamžinimu. Teko matyti daug parodų apie Lietuvoje esančias sinagogas, apie žydus daktarus, apie Holocautą... Bet vienos, nuoseklios neteko matyti, ir tuomet gimė idėja, kad reikia tokią surengti. Surengti anglų kalba ir parodyti Lietuvos šimtmečio fone. Labai turtinga ir ilgametė – 700 metų menanti Lietuvos žydų istorija. Parodos koncepciją Užsienio reikalų ministerija kūrė kartu su Lietuvos žydų bendruomene, ekspertais ir dizaineriais, ir štai – rezultatas“.

– 3 psl.

ŠIAME NUMERYJE:

Kita „Tikslas – Amerika“ stotelė: Connecticut – 4 psl.

Svečiuose – „Atžalynas“ – 6 psl.

DRAUGAS

Mano laikraštis
nuolatinis,
patikimas,
mus rišantis.

Garbės konsulas su ukulėle

Naujuoju Kolumbijos garbės konsulu Lietuvoje tapo prodiuseris, dainų kūrėjas, atlikėjas ir visuomenės veikėjas Jurgis Didžiulis. Egzekvatorą – leidimą vykdyti garbės konsulo Lietuvoje pareigas, – atsižvelgdamas į Kolumbijos prezidento ir diplomatijos vadovės sprendimą, pasirašė užsienio reikalų ministras Linas Linkevičius, o įteikė viceministras Darius Skusevičius.

„Greta verslo ir politinių santykių labai svarbu puoselėti žmonių tarpusavio ryšius, todėl siekiame, kad lietuviai ir kolumbiečiai geriau pažintų vieni kitus“, – pažymėjo viceministras.

Susitikime paminėta, kad Lietuva stengiasi išlaikyti artimą ryšį su Kolumbijos lietuvių bendruomene, toje šalyje susikūrusia pokario metais. Atkreiptas dėmesys į tai, kad gausėja kolumbiečių bendruomenė Lietuvoje.

J. Didžiulis pabrėžė esąs ir kolumbietis, ir lietuvis

URM viceministras Darius Skusevičius (d.) antradienį įteikė Jurgiui Didžiuliui egzekvatorą – leidimą vykdyti garbės konsulo Lietuvoje pareigas.

URM nuotr.

su dviem – Kolumbijos ir Lietuvos – piliečio pasais.

„Gera suvokdamas abi kultūras, lengviau įžvelgiu galimybes bendradarbiauti ir abi tautas priartinti vieną prie kitos. Ir iki šiol buvau šio toks neformalus Kolumbijos kultūros atašė – rengdavome kolumbietiškus gatvės renginius, sukūrėme 'Patinka' dainą kolumbietišku ritmu, o dabar visa tai galėsiu daryti oficialiai kartu su visa kolumbiečių bendruomene Lietuvoje“, – pažymėjo J. Didžiulis, kuris taip pat sumanė ir įgyvendinti

na Lietuvos vienybę puoselėjantį „ToBeLT“ projektą.

Garbės konsulas yra užsienio valstybės paskirtas asmuo, kuris be finansinio atlygio siekia stiprinti dvišalius diplomatinis, ekonomikos ir kultūros santykius, teikia konsulines paslaugas. Šiuo metu užsienio šalims Lietuvoje atstovauja 49 garbės konsulai, o Lietuvai užsienio šalyse – 212 garbės konsulų.

ELTA

Žmonės labiausiai domisi dalykais, kurie yra ne jų reikalas – George Bernard Shaw

Pranciškus paskelbė du apaštališkuosius paraginimus, ir abu apie džiaugsmą, tiesa, lotyniškai išreikštą sinonimais: „Evangelii gaudium“ („Evangelijos džiaugsmas“) ir „Amoris laetitia“ („Meilės džiaugsmas“). Kiek ne-specialistas gali spręsti sklaidydamas lotynų kalbos žodyną, *gaudium* būtų pati džiugesio, džiūgavimo, smagumo būseną, *laetitia* – pirmiausia derlingumas, vešlumas, tarpumas ir tik perkeltine prasme – linksmumas: turbūt panašia prasme lietuviškai skoma apie linksmus – klestinčius, vešlius – augalus.

Kažkodėl dažniausiai bažnyčioje turiu laimės su pasigėrėjimu lyg į klestinčią vešlų augalą žvilgtelėti į meilėje ir santarvėje tarpstančias šeimas: išklibusi pasaulio ašis esant šalia tokių žmonių vėl stoja į vietą, net būdamas gerokai vyresnis už dar nedidelių vaikučių tėvus pats susišildai tėviškos ir motiniškos globos spinduliuose. Mažo šeimos pasaulio valdovų – karaliaus ir karalienės – ištikimybė, pagarba, atsidavimas vienas kitam sugražina pagrindą po kojomis net stebėtojui iš šalies. Džiaugsmą, kad būna ir taip.

Vis dėlto ir viename, ir kitame popiežiaus apaštališkajame paraginyje džiaugsmo maža, daugiau liūdesio dėl sumaterialėjusio, greitų ir gausių pramogų, bet mažai tikro džiaugsmo sielai siūlančio šio pasaulio ir jame keliaujančios Bažnyčios problemų.

„Evangelijos džiaugsmas“, pasirodęs tais pačiais 2013 metais, kai Pranciškus tapo nauju šv. Petro laivo vairininku, katalikiškame pasaulyje, regis, buvo sutiktas su džiaugsmu: viešumoje ne kartą šlovintas Šventosios Dvasios veikimas, Bažnyčiai gavus tokį vadovą. Buvo sunku nepritari jai mintims apie naują misijų poreikį vartotojiškoje visuomenėje, apie tai, kad kai kurių krikščionių gyvenimas šiandien panašus į gavėnią be Velykų, be džiaugsmo kasdien susitikti su Dievu.

Gerokai kitokią reakciją sukėlė „Meilės džiaugsmas“, *urbi et orbi* paskelbtas 2016 – Gailestingumo metais, kviečiantis gailestingiau pažvelgti į didžiulę šių laikų krikščionių bendruomenės dalį – tą, kurią sudaro ne kaip brolis ir sesuo kartu gyvenančios poros, nesusisaisčiusios nei bažnytinės, nei civilinės santuokos ryšiais arba sulaužiusios amžinuosius santuokos įžadus ir susiradusios naują antrąją pusę – vėlgi ne tam, kad kartu gyventų kaip brolis ir sesuo.

Antrasis apaštališkasis paraginimas Bažnyčioje sukėlė ne tik karštas diskusijas, bet ir tiesioginį susipriešinimą bei seniai girdėtas garsias abejones popiežiaus neklystamumu, pasigirdo net kaltinimų erezija. Ko verta vien detalė, kad (pro)katalikiškos spaudos publikacijose apie „Meilės džiaugsmą“ jo autoriaus dažnai įvardijamas ne Šventuoju Tėvu, ne popiežiumi Pranciškumi, o pasaulietine Bergoglio pavarde, šitaip tarsi atimant iš jo dvasinės valdžios regalijas ir autoritetą.

Nepadėjo popiežiaus siūlymas skaityti šį paraginimą neskubant, patikinimas, kad nesiruošiama atsaukti sakramentų šventumo. Nepadėjo argumentas, kad reikia atsizvelgti į šių dienų pasaulio realybę: panaudojus viskas išmetama – taip pat ir nebeįdomūs, nenaudingi, šiolaikinio žmogaus narcisizmo netenkinantys santykiai.

Tokioje realybėje santuokos sakramentą pamynusių asmenų atsakomybės laipsnis gali būti skirtingas. Anot „Meilės džiaugsmo“ (300 paragrafas), net

Apie džiaugsmą ir linksmybę

AUŠRA STANAITYTĖ

Katalikų Bažnyčios katekizmas numato atvejus, kai dėl įvairių socialinių ir psichologinių veiksnių asmenys atsakomybę už savo veiksmus gali būti sušvelninta ir net anuliuota.

Jei moralės „madas“ – besikeičiančius papročius – būtų galima palyginti su tokiu trivialiu reiškiniu kaip drabužių mados, užtektų prisiminti, kad moteriški drabužiai aukščiau kelių XIX amžiuje būtų buvę neįsivaizduojamas begėdiškumas, įžūlus papročių laužymas, stačiai nepadorumas. Po šimto metų sijos nepadorumas jau buvo matuojamas centimetrais virš kelių, tiksliau, centimetrais, likusiais iki ten, iš kur kojos dygsta.

Panašiai ir be bažnyčios, be altorių atvirai kartu gyvenančios poros, šių dienų pasaulio akimis, pernelyg nenusizengia padorumui, nors dar prieš šimtą su trupučiu metų – jau smarkiai sumodernėjusioje, daugelio „prietarų“ atsikračiusioje visuomenėje – tai būtų buvęs įžūlus išsūkis. Tada skrybos buvo visiška išimtis, o dabar jos visuotinai pripažintos kaip mažesnis blogis negu dviejų susvetimėjusių, susipriešusių asmenų gyvenimas kartu, tarkim, dėl vaikų.

Ir ne tik pripažintos – turbūt visame Vakarų pasaulyje išsiskiria maždaug pusė susituokusių porų.

Ir, deja, nepaisant viso mūsų gyvenimo modernumo ir bent išorinio skrybų civilizotumo, išgyvena jas kaip tragediją, dažnai prilygtančią artimo žmogaus mirčiai.

Šiuolaikinių papročių kontekste nusistatymas atsikąsti rojus obuolio tik po vestuvių (žinoma, turint omenyje bažnytinę santuoką iki gyvos galvos) ar jo nebragauti iširus bažnyčioje palaimintai dviejų sąjungai jau daug kam atrodytų betikslis žygdarbis, verčiantis abejoti taip apsisprendusio vyro vyriškumu ir įtarti moterį „kompleksais“. Matyt, panašūs socialiniai ir psichologiniai veiksniai turimi omenyje ir antrajame Pranciškaus paraginyje.

Sunku pasakyti, kas teisesnis – ar į gailestingumą nusidėjėliams apeliuojantis popiežius, ar visiems vienodo teisingumo reikalaujantis jo oponentai: esą jei pamynusiems santuokos sakramentą Komunija neteikiama, vadinasi, neteikiama, kol nepasitaisys ar bent nepabandys taisyti. Beje, apie kur kas masiškesnį reiškinį – niekada nesusituokusių žmonių gyvenimą poromis – apdairiai nekalbama, nors jis irgi minimas apaštališkajame paraginyje. Pajudinus dar ir šią problemą, Komunijos nevertų nusidėjėlių turbūt atsirastų tiek, kad Bažnyčioje išimtinai liktų tik nebegalintys nusidėti senukai.

O gal klausimas, ką rinktis – gailestingumą ar teisingumą – nėra pats didžiausias? Gal sumaterialėjusiam, susvetimėjusiam šių dienų pasauliui tiesiog būtų sveika pagalvoti, ką jis vadina meilės džiaugsmu ir koks meilės džiaugsmas sieja visam amžiui sukurtos, ištikimai puoselėjamos mažos karalystės – šeimos – karalių ir karalienę bei jų įpėdinius.

Gimtoji kalba – valstybės piliečius vienijanti jėga

Vyriausybė sieks užtikrinti visavertį lietuvių kalbos vartojimą visose viešojo gyvenimo srityse ir nustatyti aiškias valstybinės kalbos privalomo naudojimo ribas.

Ministrų kabinetas pritarė Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos Konstitucinio įstatymo projekto pataisoms, kurios įteisintų skaidresnę ir nuoseklesnę kalbos politiką.

„Pastaraisiais dešimtmeciais politinės, ekonominės ir socialinės aplinkybės gerokai pasikeitė. Mes privalome užtikrinti lietuvių kalbos taisyklingą vartojimą, jos puoselėjimą, nes gimtoji kalba – valstybės piliečius jungianti ir vienijanti jėga, mūsų kultūros pamatas“, – sako premjeras Saulius Skvernelis.

Numatoma nustatyti aiškias valstybinės kalbos privalomo vartojimo ribas, užtikrinti lietuvių kalbos vartojimą visose viešojo gyvenimo srityse. Didelis dėmesys skiriamas valstybinės kalbos vartojimui radijuje, televizijoje, kine, viešuosiuose užrašuose.

Įstatymo nuostatas siūloma taikyti ne tik valstybės ir savivaldybių institucijoms, bet ir kitoms asmenų grupėms, Lietuvoje veikiančioms Europos Sąjungos narėse įsisteigusiems juridiniams asmenims, organizacijoms. Kad praktikoje nekiltų problemų, aiškiau apibrėžiama tvarka dėl pagalbines (užsienio) kalbos vartojimo valstybės ir savivaldybės institucijų ir įstaigų veikloje.

Numatyta užtikrinti fizinių asmenų teises į administracinę, baudžiamąją, civilinę procesą nediskriminuojant kalbos pagrindu, nepritarant siūlymui institucijose dokumentus priimti tik lietuvių kalba.

Įtvirtinami aiškūs kriterijai ir sąlygos, kurioms esant yra pagrindas iš darbuotojų reikalauti perlaikyti valstybinės kalbos egzaminą. Atsisakoma nuostatų, kurios sukelia nepagrįstai didelę reguliacinę našą.

Atsizvelgiant į laikmečio pokyčius, ketinama aiškiau nustatyti lietuvių kalbos tvarkybos principus.

Dabar lietuvių kalbos apsaugą reguliuoja Valstybinės kalbos įstatymas, jis priimtas 1995 metais ir yra gerokai pasenęs tiek dėl teisinės normų aiškumo, tiek teisės technikos požiūriu.

LR Vyriausybės info

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWSPAPER

Published on Tuesday, Thursday
and Saturday

except legal Holidays, Jan. 2nd, and Dec. 26th by

the Lithuanian Catholic Press Society,
4545 W. 63rd Str., Chicago, IL 60629-5532.

Tel.: 773-585-9500. Fax.: 773-585-8284

Periodical class postage paid at Chicago, IL

and additional mailing offices.

Subscription Rates: \$150.00.

GARBĖS PRENUMERATA \$250.00

JAV – metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00

Pirma klase – \$340.00 • kartą per savaitę \$240.00

! Kanadą – metams \$390.00 (USD) • 1/2 metų \$210.00 (USD) • 3 mėn. \$110.00 (USD)

! Lietuvą ir kitas užsienio šalis oro paštu – metams \$615.00 • 1/2 metų \$315.00

! Lietuvą paprastu paštu – metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

Internetinė prenumerata – metams \$115.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA

JAV – metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00 • 3 mėn. \$48.00

! Kanadą – metams \$150.00 (USD) • 1/2 metų \$120.00 (USD) • 3 mėn. \$75.00 (USD)

! Lietuvą ir kitas šalis oro paštu – metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00, paprastu paštu – metams \$70.00

Mažindami pašto išlaidas, prenumeratos kvitų nesiuočiame. „Draugo“ prenumerata yra mokama iš anksto.

Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.

Redakcija dirba kasdien nuo 8:00 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.

Administracija –

skelbimai@draugas.org, administracija@draugas.org

Reklama – Audronė Kizytė,

audreykizys@gmail.com, 630-805-1404

Vyriausioji redaktorė –

Ramunė Lapas
vyr.redaktore@gmail.com

Redaktorė –
Virginija Petruskienė

Techninis redaktorius –
Jonas Kuprys

Korektorė –
Dalia Sokienė

Už skelbimų turinį ir kalbą neatsakome.

Straipsnių autorių nuomonė nebūtinai sutampa su redakcijos nuomone.

„Vienas amžius iš septynių: Lietuva • Lita • Lite“ – litvakų paroda Čikagos miesto centre.

Paroda pasakoja apie tamsiausius Lietuvos žydų dienas – nacių įvykdytas žudynes. Žemėlapyje parodytos žydų žudynių vietos, išbarstytos po visą Lietuvą. Vidos Kuprytės nuotraukos

„Vienas amžius iš septynių: Lietuva • Lita • Lite“

Atkelta iš 1 psl.

Čikagos kultūros centro salė prisipildė lietuvių visuomenės veikėjų, vietinių Čikagos litvakų bei šiaip amerikiečių, neturinčių jokių sąsajų su Lietuvos žeme, bet norinčių susipažinti su Lietuvos žydų paveldu bei pasidžiaugti tuo, ką konsulas Bekešius pavadino „gyvąja istorija“ – puikiu keturių virtuozų atliekamu koncertu. Į parodą atvyko ir pirmą kartą Čikagoje viešinti Lietuvos žydų bendruomenės pirmininkė Faina Kukliansky.

Paroda itin poetiška

Parodoje stovi keturi standai, kurie driekiasi nuo viršaus iki žemės ir susukti primena toros ritulius. Faina Kukliansky paaikškino, kad tai labai poetiška paroda – daug kur cituojamas vienas žymiausių litvakų poetų Moišė Kulbakas, jidiš kalba parašęs poemą „Vilne“. Joje daug simbolikos, kuri ne kiekvienam žiūrovui, ypač tiems, kurie nesupažinę su litvakų istorija, gali būti lengvai suprantama. Tai, pasirodo, buvo padaryta sąmoningai, nes Lietuvos žydų istorija per sudėtinga, kad ją būtų galima visą išdėstyti kilnojamoje parodoje. Todėl pasitelkta simbolių, iliustracijų, poezijos. Štai pirmas vaizdas – ažuolas – gyvybės medis, kurio šaknys – kaligrafiškai išraityti hebrajiški žodžiai. Jo reikšmė aiški – žydai, kunigaikščio Gedimino pakviesti į Lietuvos teritoriją prieš 700 metų, giliai įleido šaknis į Lietuvos žemę. Paroda, tačiau, apsiima apžvelgti žydų istoriją ne nuo seniausių laikų, o tik nuo Lietuvos pirmosios nepriklausomybės atkūrimo. Todėl ir parodos pavadinimas – „Vienas amžius iš septynių“.

Paroda suskirstyta į keturias dalis. Pirmoje – žydų istorijos Lietuvoje šaknys ir jidiš kalbos svarba. Antroje – Nepriklausomybės metai – žydų-lietuvių santykių klestėjimas, žydų indėlis į valstybės kūrimą. Čia matyti ir etninis Lietuvos žemėlapis, nusagstytas žydų apgyventų vietų – štetelių. Priejusi Faina Kukliansky pasidžiaugė, kad laikinoji sostinė Kaunas Art Deco veidą gavo per žydų architektų kūrybinį darbą. Trečiasis standas parodo tamsiausius žydų tau-

Iš k.: konsulato darbuotoja Eglė Laužonytė, Marius Šinkūnas – vibrafonas, Simona Zajančauskaitė – fortepijonas, LR generalinis konsulas Čikagoje Mantvydas Bekešius, LR garbės konsulas Stanley Balzekas Jr., Lietuvos žydų bendruomenės pirmininkė Faina Kukliansky, Dalia Dėdinskaitė – smuikas, Gleb Pyšniak – violončelė.

tos dienas – karą, okupacijas, žudymus, tautos naikinimą. O paskutinėje dalyje – dabartis. Joje išrašyta poeto Moišė Kulbako „gydanti liūtis“ iš 500 tonų sveriančio kaltės debesies, kuri „permerks ir žmones, ir žemę, kurioje ilsisi nebylūs žuvusieji“.

Mantvydas Bekešius paaikškino, kad paroda pasiliks Čikagoje bent iki Naujųjų metų. Ji bus rodoma įvairiose sinagogose bei žydų mokyklose. „Jau keli vyriausieji rabinai paprašė, ar galėtų sinagogose demonstruoti. Manome, kad tai geriausia vieta, nes ten daug žmonių, daug litvakų, jie gali ateiti ir pasižiūrėti, ir tai bus proga ne vien su savo istorija susipažinti, bet ir tarpusavy pabendrauti, surengti renginius“, – kalbėjo konsulas.

Litvakų muzikos koncertas

Apžiūrėję parodą svečiai susėdo pasiklausyti garsių litvakų kompozitorių kūrinių. Scenoje pasirodė kvartetas iš Lietuvos: Dalia Dėdinskaitė (smuikas),

Gleb Pyšniak (violončelė), Marius Šinkūnas (vibrafonas) ir Simona Zajančauskaitė (fortepijonas). Jie ką tik buvo koncertavę Lietuvos ambasadoje Washingtone ir Lietuvos konsulate New Yorke.

Koncertu jaunieji muzikai supažindino klausytojus su rečiau girdimais litvakų Joseph Achron, Anatolijaus Šenderovo, Viačeslavo Genelino kūriniais ir pradžiugino amerikiečius klausytojus gerai pažįstamais Aaron Copeland, George Gershwin ir Benny Goodman darbais. Ypač smagiai klausytojus nuteikė paskutiniai Benny Goodman kūriniai „Air Mail Special“ ir „Sing, Sing, Sing“.

Po koncerto lietuviai ir litvakai vaišinos košerinais užkandžiais ir ilgai bendravo, dalindamiesi ypatingos parodos ir koncerto išpūdžiais.

Parodą finansavo Lietuvos Respublikos Užsienio reikalų ministerija ir Lietuvos žydų (litvakų) bendruomenė. Parodos kuratorius – Pranas Morkus, o parodą paruošė JUDVI studijos dizainerės Viktorija Sideraitė-Alon ir Jūratė Juozėnienė.

Parodos ir koncerto žiūrovai.

Vaišių stalas lūžo nuo košerinio maisto užkandžių.

RYTYS

Rytys – rytinis, iš rytų pučiantis vėjas. Puslapis „Rytys“ pristato JAV lietuvių naujienas iš rytų pakrantės valstijų.

Redaktorė Vaida Lowell • El. paštas: draugas.east.coast@gmail.com

„Tikslas Amerika“ stotelė – Connecticuto ir Rhode Island valstijose

Bendradarbiaudami su „Tikslas – Amerika“ projekto autoriais, „Draugo“ ketvirtadienio „Rytys“ puslapyje tęsiame informacinį straipsnių ciklą apie projekto metu JAV Rytų pakrantėje aplankytas vietas. Pradžią – 2017 metų lapkričio 16 dienos „Drauge“ (Vol. CVIII, Nr. 133).

Jau gruodžio 1 dieną interneto svetainėje www.tikslasamerika.lt bus paskelbtos visos dalyvių darytos nuotraukos ir surinkta medžiaga bus visiems prieinama lietuvių ir anglų kalbomis.

AUGUSTINAS ŽEMAITIS

2000 m. surašymo – paskutinio, klaususio kilmės, duomenimis – apie 0,9 proc. Connecticuto gyventojų buvo lietuviai. Lyginant su kitomis valstijomis, tai didžiausia proporcija (skaičiumi pirmąja Illinois – Red.). Kai 2012 metais pradėjau kurti „Gabalėliai Lietuvos“ svetainę, mūsų tautiečių padėtis šioje valstijoje atrodė labai gera – beveik visose lietuvių bažnyčiose net vyko lietuviškos Mišios.

„Tikslas – Amerika 2017“ atrado, kad Connecticuto lietuviškoms vietoms irgi iškilę pavojai, tačiau dauguma jų dar puikiai išlikę. Connecticute – ir Putnamo vienuolynas, tikras lietuviškosios Amerikos karūnos deimantas, ir didžiausias Amerikos lietuvių meno muziejus, ir gražios miestelių bažnyčios puošniais lietuviškais vitražais, ir lietuviški paminklai. Jei kada važiuosite iš New Yorko į Bostoną – būtinai pamatykite tai, kas pakeliui!

Skirtingi Connecticuto lietuvių bažnyčių likimai

Pirmasis „lietuviškas“ miestas Connecticute pakeliui iš New Yorko – Bridgeportas. Per kamščius į ten važiuojame apie tris valandas. Tačiau yra bridžportiečių, kurie kasdien taip važinėja į darbą New Yorke. Viena, kas Lietuvoje neabejotinai geriau, nei JAV – mažiau laiko sugaištama kasdieniam važinėjimui.

Įėję į Bridgeporto Šv. Jurgio lietuvių bažnyčią, pataikėme į lotynų amerikiečių vaikų užsiėmimus. Mat bažnyčia oficialiai seniai nebėra lietuvių ir dauguma Mišių – ispaniškos. Kunigas – iš argentiniečių šikūnijusio Žodžio kongregacijos.

Tačiau kai parapijos salėje pasitiko vietos lietuviai, supratome, kad lietuviybė Bridgeporte gyva. Maža to, lietuviai ir ispanakalbiai parapijiečiai puikiai sutaria – argentiniečiai kunigai irgi sėdėjo prie vieno stalo, domėjosi mūsų misija. Paašikėjo, kad net turime bendrą pažįstamą, mat jų kongregacija turi atstovų ir Lietuvoje.

Svarbiausia, kad pati bažnyčia išliko labai lietuviška. Lietuviški vitražai – kone kiekvienos Amerikos lietuvių bažnyčios pasididžiavimas. Net ant seno altoriaus kryžiaus – lietuviškas užrašas. Be to, kaip sakė vietiniai, kadangi parapija labai aktyvi, bažnyčia beveik nuolat atidaryta. Važiuodami pro Bridgeportą galite stabtelėti ir viską patys išvysti. Jeigu lietuvių bažnyčia išlieka katalikiška, tai net ir netekus lietuviško statuso lietuviškas paveldas paprastai puikiai lieka: juk niekas šiaip sau nekeis vitražų, neišmes meno kūrinių. Nebent kokią Gvadalupeš Mergelę greta Aušros Vartų Marijos pastato.

Tačiau jeigu bažnyčia parduodama kitoms reikmėms, dažnai iš lietuviybės ten belieka nebent keratinis akmuo. Arba net jo nelieka: tą išvydome New Haven, Yale universiteto mieste, kur prieš dešimt metų lietuvių bažnyčia virto butais ir niekas net nebeprimena jos istorijos. Ansonia mieste lietuvių bažnyčia prieš porą metų buvo parduota nekatalikams – ten dar likęs paminklas su Gedimino stulpais šventoriuje, bet ar jis liks ilgam, jau priklauso nuo nau-

jųjų savininkų, tai – jų žemė...

Kol bažnyčios katalikiškos, lietuviybė jose lieka, bet galimybės visą tą grožį pamatyti savo akimis, kaip „Tikslas – Amerika“ ne kartą įsitikino, labai priklauso nuo kunigo (paprastai nebe lietuvių). Kai kurie bažnyčios tarnai – kaip Bridgeporto vienuolės iš Lotynų Amerikos – džiugiai viską rodydavo, pasakodavo, žingeidžiai klausinėdavo, ką reiškia tas ar kitas lietuviškas užrašas. Kitų bažnyčių ne Mišių metu aplankyti beveik neįmanoma (net pabandžius derinti gerokai iš anksto).

Hartforde teaplankėme parapijos salę rūsijoje. New Britain mieste „netyčia“ pasisėkė labiau: kuni-

Atradimai Waterbury lietuvių rajone

Apie sudėtingus santykius su nauju kunigu girdejome ir Waterbury mieste, kur iš parapijos salės buvo „išprašytas“ lietuvių muziejus. Dalį jo ekspонатų radome dūlančius bažnyčios rūsyje, kitus – sugrūstus patalpėlose aplink klausyklas.

Tačiau Waterbury paliko vieną geriausių išpūdžių Connecticute. Lietuviškų vietų ten radau daugiau, nei tikėjau. Stovi didžiulė mokykla (deja, apleista) su Vyčiu fasade, o bažnyčios vitražai vieni gražiausių rytinėje pakrantėje. Pasitikusių Waterbury lietuvių dėka pamatėme ir tris lietuvių klubus, ir se-

Waterbury stovi didžiulė mokykla su Vyčiu fasade.

Augustino Žemaičio nuotraukos

gas kaip tik grįžo namo ir leido su mumis buvusiai parapijietei Barbarai mus įleisti bažnyčion. Šv. Andriejaus bažnyčios vidus tikrai be galo išpūdingas (jei būtų pavykę įjungti šviesą, tikriausiai, būtų pribloškęs dar labiau). Anapus gatvės stovi naktį apšvičiamas didingas lietuviškas koplytstulpis. Be to, bažnyčioje krikštytas Lietuvos partizanų vadas Adolfas Ramanauskas-Vanagas... Jeigu patekti būtų paprasčiau, „Tikslas – Amerika“ žemėlapyje New Britain lietuvių bažnyčią žymėčiau kaip vieną svarbiausių ir įdomiausių Amerikos lietuviškų vietų. Bet kai eiliniam turistui į ją užėiti beveik neįmanoma, negaliu...

Apie Waterbury lietuvišką paveldą papasakojo (iš k.): Joe Barlow, Judy Barlow, Linas Balsys, Augustinas Žemaitis („Tikslas – Amerika“ projekto vadovas), Peter Verseckas.

nas lietuvių nuotraukas kepykloje, dar siūlančioje juodos duonos (nors ir nevisai lietuviškos). Waterbury Vyčių kuopa – trečia gausiausia Amerikoje. Deja ir ten jauniausiems nariams apie 40 metų.

Kur dingio jaunimas? „Išvažiavo“, – atsakydavo lietuviai visuose rytų JAV senuose pramoniniuose miestuose, nors, manau, ne ką mažesnė priežastis yra ta, kad jiems lietuviškas gyvenimas mažai įdomus. Tačiau tą galima pakeisti. Ne, aš nesu naivus ir nesitikiu, kad jie įstotų į senąsias organizacijas ir „kaip senais laikais“, reguliariai susitiktų bendrai veiklai. Bet tikiu, kad galima juos įkvėpti vienokiai ar kitokiai laikinai savanorystei lietuviško paveldo labui. Savanorystė dabar populiaru, kaip ir domėjimasis sava kilme...

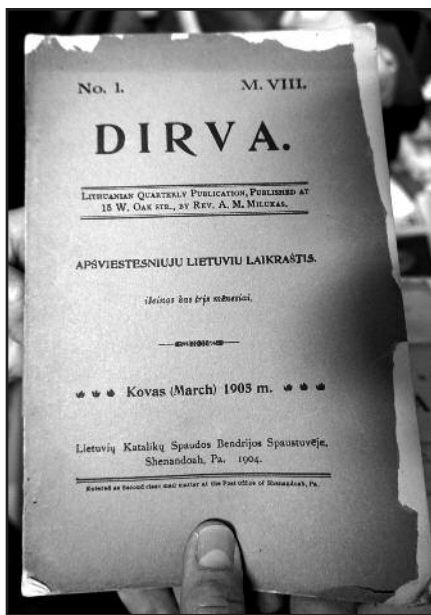
Paskiausiai Waterbury aplankėme lietuvių kapines. Labiausiai nustebino kūjis su pjautuvu ant vieno antkapio. Bet prieškarui, iki sovietai parodė savo tikrąjį veidą, nemažai Amerikos lietuvių buvo radikalūs kairieji. Waterbury kapines įkūrė ateistai. Dar viena Amerikos lietuvių istorija, kuriai analogų pačioje Lietuvoje tiesiog nėra...

Pribloškė Putnamo lietuviškos vietos

„Tikslas – Amerika“ viešnagė Connecticute baigėme ten, kur turėtų apsilankyti kiekvienas Amerikos lietuvis ir ne tik – Putname. Jo pašonėje – net dvi iš svarbiausių lietuviškų vietų Amerikoje.

Viena jų – Švč. M. Marijos Nekalto Prasidėjimo vienuolynas. Lietuvės seserys čia priėmė labai maloniai, jautriai praleidome naktį, dalyvavome rytinėse lietuviškose Mišiose. Įdomu buvo pasivaikščioti po lietuvišką parką, prieiti mistišką Mindaugo pilį, kurią aplink miške rastą akmenį pastatė nacių kalintas kunigas Stasys Yla. Išvysti galybę lietuviško meno: nuo Kazio Varnelio įrengtos koplyčios su lietuviškais vitražais (lietuviški ne vien gražūs užrašai, bet ir jų temos: Gedimino stulpai, Aušros vartai...) iki Aleksandro Kašubienės mozaikų.

Dar daugiau Amerikos lietuvių meno – anapus

ALKA laikomas pirmojo lietuviško romano – Vinco Pietario „Algimantas” – originalas, išspausdintas „Dirvoje”.

gatvės, Amerikos lietuvių kultūros archyvo (ALKA) muziejuje. Kazys Varnelis, Vytautas Kasiulis, Vytautas Kašuba ir kiti. Daug simboliškų Šaltojo karo laikų kūrinių, tokių kaip iš Amerikos laivo spiriamas Simas Kudirka ar nukryžiuota Lietuva. Smagu buvo paklausti Mirgos Girniuvienės pasakojimų apie visą tą meną, bet „tarp eilučių” nuskambėjo ir viena problema: ALKA puoselėjantys Girniai gyvena toli nuo Putnamo, dėl to muziejus negali kasdien dirbti. Gaile, nes tokios vietos turėtų būti plačiai prieinamos ir plačiai žinomos. Tačiau visi norintys aplankyti ALKA tai gali padaryti sutarę, o į Putnamo vienuolyno erdves galima patekti nuolat.

Lankydami ALKA svariai pasistūmėjome ir vienoje svarbesnių „Tikslas – Amerika 2017” misijų: rasti vietą, kurioje Shenandoah išleistas pirmasis lietuviškas romanas. Kiek žmonių beklauseme, daugelis tos vietos nežinojo, o štai milžiniškoje ALKA bibliotekoje radome to leidinio 1904 metų originalą, ir ten buvo atspausdintas leidyklos adresas! Pasižymėjau – iki lankymosi Shenandoah dar buvo likusi savaitė.

Putnamo apylinkėse vienuolė Ignė Marijošiuotė parodė ir daugiau lietuviškų vietų: Jurgio Matulaičio senelių namus, Marijanapolio gimnaziją. Tiesa, lietuvių ten sumenkusi, belikusi kai kuriose detalėse, tokiose kaip Jurgio Matulaičio paveikslas, per jo betifikaciją kabojęs Romoje. Marijana-

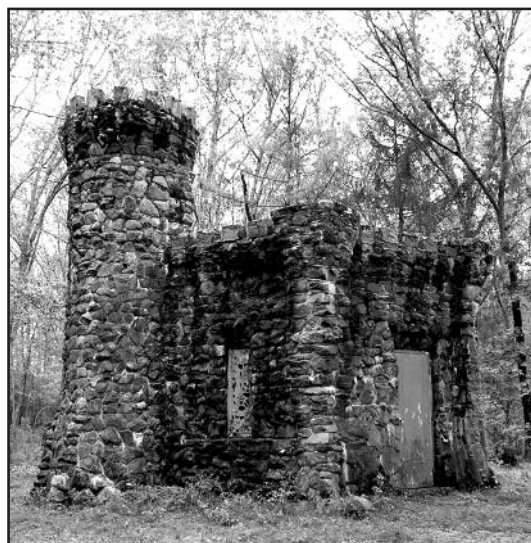
polyje vyrauja amerikiečių ir azijiečių vaikai, Matulaičio namuose lietuvių irgi mažuma. Labai svarbu, kad dvi labai lietuviškos Putnamo vietos – ALKA ir vienuolynas – tokios ir liktų, kad bendradarbiaujant su Lietuva ir sudominant kitus Amerikos lietuvius, atsirastų kaip pakeisti dabartinius jų prižiūrėtojus.

Nedvejodamas tiek Putnamo vienuolyną, tiek ALKA, tiek mistiškąją Mindaugo pilį „Tikslas – Amerika” žemėlapyje žymiu tarp svarbiausių lietuviškų vietų visoje Amerikoje.

Rhode Island pakako vieno vakaro

Iš Connecticuto pasukome į Rhode Island valstiją, kurio sostinę Providence pasiekėme jau sutemus. „Tikslas – Amerika 2017” laiko visuomet trūko: keldavomės prieš aušrą, atlikę darbus guldavomės jau po vidurnakčio. Tačiau grafiką suplanavau taip, kad sutemus lankytume tik tas vietas, kur nėra būtina ateiti darbo ar šviesiu paros metu.

Providence lietuvių bažnyčia, deja, viena iš tokių. Ją uždarė šiais metais. „Tik kelis mėnesius pavėlavote”, – sakė mums Putname. Išoriškai Šv. Kazimiero bažnytelėje dar viskas kaip buvę, ir paminklas sovietų persekio-

Vienuolyno teritorijoje pasitiko kunigo Stasio Ylos pastatyta „Mindaugo pilis”.

tiems lietuviams stovi jos prieigose. Tokių paminklų gausa buvo vienas didžiausių netikėtumų mums jau nuvykus į JAV, mat apie daugelį jų informacijos nei internete, nei knygose nerasi (priešingai nei, tarkime, apie bažnyčias), todėl iš anksto apie juos nežinojome.

Viską nufotografavę, pavakariavome eiliniame greito maisto restorane ir nuvažiavome į motelį nakvoti, prieš tai dar užsirašę išpūdžius ir kai

Švč. M. Marijos Nekalto Prasidėjimo vienuolynas „Tikslas – Amerika” žemėlapyje bus pažymėtas tarp svarbiausių lietuviškų vietų. Iš k.: seserys Margarita Bareikaitė, Ignė Marijošiuotė, Eugenija Lukošiuotė, projekto autoriai Augustinas ir Aistė Žemaičiai ir seselė Ona Mikailaitė.

kuriuos jų paskelbė „Facebook” socialiniame tinkle (antraip, kai per dieną išgirsti 10–20 žmonių istorijas, daug kas pasimirštų). Tokie buvo proziškieji „Tikslas – Amerika 2017” kasdieniai

užkulisiai. Kitą dieną laukė ketvirtoji „Tikslas – Amerika 2017” valstija – Massachusetts.

Augustinas Žemaitis – projekto „Tikslas – Amerika” vadovas.

Floridos lietuviai prisiminė Bendruomenės istoriją

„Royal Palm Memorial Gardens” kapinėse yra „Lithuanian Gardens” vieta, skirta lietuviams. Arvydo Račiūno nuotrauka.

GABIJA KARLONAITĖ

Rytų Floridos lietuviai lapkričio pradžioje nepamiršta lietuviškos Vėlinių tradicijos. „Mylimai Lietuvai. Dedicated to United States by Lithuanian Community”, – toks užrašas ant paminklo pasitinka užsukus į „Royal Palm Memorial Gardens” kapines, kurių dalis, pavadinimu „Lithuanian Gardens”, čia skirta mirusiems lietuviams.

Minint Visų Šventųjų dieną ir Vėlines, Palm Beach Lietuvių Bendruomenė (LB) susirinko prisiminti Floridoje palaidotus lietuvius. Dalijantis prisiminimais buvo atkurta ir Floridos LB susikūrimo istorija.

1975 metais Palm Beach apylinkėje buvo įkurta pirmoji Floridos LB, kaip Pasaulio Lietuvių Bendruomenės dalis. Tais pačiais metais visoje Floridoje pradėjo kurtis ir kitos Bendruomenės.

JAV LB Palm Beach apylinkės iniciatoriai buvo Jonas Jakubauskas, Bronius Ausrotas, Mykolas Jokubaitis, Vladas Miksys. Pirmasis Lietuvių klubas buvo įsikūręs Lake Worth mieste. Klubas buvo atsakingas už socialinius, kultūrinius, politinius ir religinius Bendruomenės renginius. Jis veikė keturis dešimtmečius – iki 1991 metų.

Bendruomenė įsigijo vietą „Royal Palm Memorial Gardens” kapinėse laidoti lietuviams, o 1984 metais Jono Jakubausko iniciatyva kaip padėka JAV už demokratiją ir laisvę, suteikiamą kiekvienam šalies gyventojui, šioje vietoje buvo pastatytas paminklas.

Dalia Augunas, ilgalaikė Bendruomenės narė, pasakoja, kad paminklas buvo skirtas pažymėti, jog čia gyvena daug lietuvių. Dauguma jų į Floridą atvyko iš Čikagos, Michigano valstijos ir kitų Šiaurinės Amerikos vietų. Dalis čia neužsibuvo ir grįžo atgal į šiaurę, pas vaikus, kiti pasiliko ir buvo palaidoti „Lithuanian Gardens”.

Dabar lietuviai „Lithuanian Gardens” nėra laidojami, bet kasmet prie paminklo vyksta Bendruomenės minėjimo renginiai. Paminklo priežiūrą nuo 1989 metų remia Lietuvių Fondas. Šia parama siekiama užtikrinti, kad lietuvių atminimas būtų prisimenamas ir ateityje.

Palm Beach apylinkės pirminkė Laima Lileika pastebėjo, kad kasmet į Vėlinių minėjimą atvyksta vis mažiau jaunų šeimų. Nepaisant to, pirmininkė džiaugėsi, kad kasmet lietuviai susirenka prie šio paminklo prisiminti ne tik visų šventųjų ir mirusiųjų, bet ir savo istorijos.

Gabija Karlonaitė – Floridos lietuvininkė mokyklos „Saulėtas krantas” praktikantė.

Amerikos lietuvių kultūros archyve (ALKA) Augustiną Žemaitį (k.) su eksponatais supažindino Mirga ir Ramūnas Girniai.

ATŽALYNAS

Lietuvių mokykla Vašingtone

Lapkritis Nr. 12

„Auk, žydėk, klestėk ir savo Tėvynę mylėk!“

Stiebkimės, tieskime rankas į viršų lyg žali medžiai į dangų, aukime savo mintimis ir tobulėkime savo dvasia, gerais darbais puoškime save ir garsinkime Tėvynę.

MANO LIETUVA

Nuo mokslo metų pradžios tęsiasi mokyklos projektas „Šimtas gražiausių žodžių Lietuvai“. Auginame žodžių medį, ant kurio kiekvieną šeštadienį išsiskleidžia vis nauji lapeliai su žodžiais Tėvynei. Vaikai mokosi naujų žodžių, galvoja sakinius ir kuria tekstus. Gražiomis mintimis užauginsime medį ir, mes žinome, vasario mėnesį jis pražys – bus dovana Tėvynei. Pa-teikiame fragmentus iš mokinių rašinių.

Lietuva – tėvynė. Gražiausia šalis. Ten saulė lyg auksas spindi. Pievos kaip smaragdas. Medžiai šoka šilto vėjelio glėbyje. Žydras dangus šypsosi žmonėms. Baltijos jūra blizga kaip deimantai, jos gelmėse slepiasi Lietuvos turtas – gintaras.

Izabelė Vilimas, 6 klasė

Lietuva yra brangiausia Tėvynė, kurios sostinė – Vilnius. Lietuvoje gyvena 20 mano pusbrolių ir pusseserių. Aš jų labai pasiilgstu. Man gera su jais žaisti ir kalbėti lietuviškai. Mane nustebino viena pusseserė, kai padainavo Lauros Remeikienės dainą, kurią ir aš moku. Kartu dainuoti mums buvo daug smagiau.

Renata Sujeta, 5 klasė

Lietuva yra laisvas kraštas, meldžiu, kad niekas jos neužkariautų. Ji daug iškentėjo per ilgus okupacijos metus. Kiekvienam lietuviui reikia mokėti Lietuvos istoriją, kad suprastų, kaip sunkiai pasiekama šalies laisvė. Mes privalome ją saugoti ir budėti, kad Lietuva išliktų laisva. Linkiu tėvynei Lietuvai klestėti.

Jonas Sujeta, 8 klasė

Lietuva skamba kaip muzika: paukšteliai čiulba, žiogeliai groja smuikais, vėjas pučia ir jūroje ūžia, žuvėdros klyksmas skrenda virš bangų, kurios šniokšdamos išmeta gintarus. Gintarėliai blizga, kai saulutė juos pamato. Smėlį pusto vėjas ir medžiai siūbuoja. Tai – mano Lietuva.

Patricija Pupinė, 5 klasė

Izabelė, Renata ir Patricija moka gražiai rašyti. Povilo Misevičiaus nuotr.

Redaktorės žodis

Šis mėnuo mokykloje buvo labai įdomus – vyko projektas „Baltos lankos, juodos avys, kas išmano, tas jas gano“. Svečiai iš Klaipėdos valstybinės kolegijos du savaitgalius lankėsi pamokose ir suteikė mokiniams daug žinių, mokė šokti, dainuoti, groti įvairiais instrumentais, sekė pasakas, vaidino. Projek-

to baigiamajame renginyje mokinius gausiai apdovanojo. Visą mėnesį tikrinome laisvalaikio skaitymo galimybes, pildėme skaitymo trukmės lenteles. Jau intensyviai ruošiamės kalėdiniam koncertui, atidarėme kalėdinių žaisliukų dirbtuves. Džiaugiamės kūrybingais savo mokiniais, kurie daug mokosi ir visur suspėja.

Mokytoja Marija Dainienė

NORIU PAPASAKOTI

Mokyklos administracija džiaugiasi, kad šiemet mokytojų padėjėjais dirba buvę mokiniai, kurie pasakoja savo darbo įspūdžius. Kas pasigedo Vaido ir Tomo rašinių, turi galimybę vėl skaityti jų mintis.

Aš – mokytojos padėjėjas

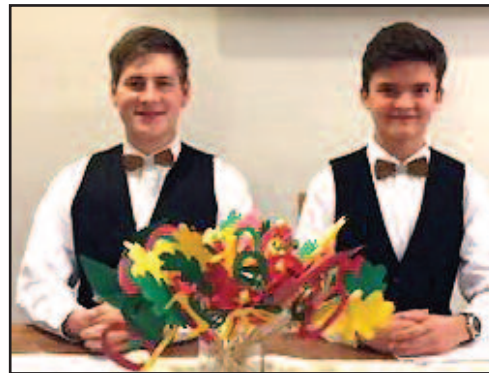
Aš dirbu mokytojos padėjėju Lietuvių mokykloje Vašingtone. Esu vyriausiasis Suetų šeimoje iš trijų vaikų, todėl privalau pats kalbėti lietuviškai, kad rodyčiau pavyzdį jaunesniems broliui ir sesei. Juolab, kad mano seneliai Antanas ir Milda Suetos, gyvenantys Alytaus apskrityje, ir Petras ir Emilija Zajančauskai, gyvenantys Marylando valstijoje, visą gyvenimą kalbėjo lietuviškai. Tėtis ir mama kalba lietuviškai ir mus ragina. Namuose stengiuosi kalbėti lietuviškai, nes kalba yra svarbiausias tautos tapatybės požymis. Baigęs lituanistinėje Kristijono Donelaičio mokykloje aštuonias klases ir Lietuvių mokykloje Vašingtone devintą, dešimtą klases, nusprendžiau padėti mokytojams ir tėvams, kurie padėjo man išmokti lietuvių kalbą ir Lietuvos tautinės kultūros tradicijas, ir padirbėti mokykloje. Nuo mokslo metų pradžios jau prabėgo du mėnesiai, todėl noriu pasidalinti įspūdžiais ir patirtimi apie savo darbą.

Aš dirbu 3b klasėje ir padėdu mokytojai Sonatai. Klasėje yra trylika vaikų (penki berniukai ir aštuonios mergaitės), kurie mokosi lietuvių kalbos kaip antros kalbos. Visi vaikai stengiasi išmokti lietuvių kalbą, bet kalbos lygis ir supratimas yra labai skirtingi, todėl darbą tenka diferencijuoti. Vaikai yra labai energingi ir dažnai jiems norisi žaisti. Mergaitės mėgsta piešti ir spalvinti. Jos yra labai gabios menininkės, kai pavargsta ar nusibosta mokytis, jos piešia. Berniukai labai mėgsta sportuoti, tai per pertraukas jie pamėto kamuolį. Mokyimosi procese žaidžiame daug žaidimų. Vaikai dalyvaudami, žaisdami kartu ir išmoksta naujų žodžių. Aš džiaugiuosi vaikais, kad jie atvyksta į mokyklą, kad jų tėvai siekia išmokyti savo gimtąją kalbą. Nors darbas yra varginantis, bet džiugu, kai vaikas išmoksta naują žodį, kai matai mokymosi progresą.

Bendrauti su vaikais yra pakankamai lengva. Stebėdamas augančius savo jaunesnį brolių ir sesę, supratau, kaip reikia elgtis su mažesniais. Šią vasarą stovyklaudamas „Neringos“ stovykloje Vermonte, buvau vyriausiųjų grupėje, kurioje mane mokė vadovauti mažesniems vaikams ir jiems būti vyresniu draugu. Tokia veikla padėjo man pasiruošti darbui: būti kantriam ir atsakingam, dėmesingam ir pareigingam.

Mano manymu, būti padėjėju yra įdomiau nei būti mokiniu. Padėjėjui nereikia ruošti namų darbų, bet reikia būti pasiruošiam dirbti su vaikais.

Lengviausia yra tada, kai vaikai susikaupę, išlaiko dėmesį, klauso aiškinimų, greitai supranta žaidimo taisykles, bet, kaip visi žinome, vaikai dažnai gali būti išdykę, todėl tenka su jais žaisti ir bendrauti kitaip. Žaidžiame žaidimus, linksmi kalbėdami lietuviškai. Toks mokymo metodas yra įdomesnis, nei mokymasis sėdint už stalo. O mano mokykloje vyresniems mokiniams nėra tokio pasirinkimo ir tenka stipriai ir sunkiai mokyti, nes nėra laiko žaidimams. Mokslo tampa sudėtingesnis.

Tomas Sujeta ir Vaidas Valys – mokytojų padėjėjai. Mokyklos archyvo nuotr.

Padėjėjo darbas man dar nėra visai įprastas. Aš dar privalau daug ko pats išmokyti ir padėti mokytojai visur, kur reikalinga pagalba: patvarkyti klasę, prižiūrėti vaikus, kai mokytojos nėra, paaiškinti, išversti į anglų kalbą, jei mokinys nesupranta, padėti atlikti darbelius ir pažaisti su jais, kai reikia. Šis darbas man pačiam padeda lavinti lietuvių

kalbą. Aš laimingas, kad turiu tokią gerą progą dalyvauti lietuvių bendruomenėje ir galiu būti naudingas. Patariu ir kitiems mokiniams, baigusiems lituanistines mokyklas, tapti mokytojų padėjėjais, o galbūt net ir mokytojais.

Tomas Sujeta

Aš dirbu mokykloje

Pradėjau dirbti Lietuvių mokykloje Vašingtone mokytojos padėjėju. Šioje mokykloje ir pats mokiausi. Kiekvieną šeštadienį padėdu mokytojai Renatai mokyti pirmokus. Tai labai atsakingas ir įdomus darbas. Padėdu mokiniams daryti darbelius, rašyti raides, atlikti visas užduotis. Kartu kuriame ir dalyvaujame įvairiuose projektuose. Po pamokų primenu vaikams susirinkti knygas, kad niekas nieko nepamirštų. Per ilgiausią pertrauką žaidimų aikštelėje bėgioju kartu su mokiniais, nes jiems patinka su manim žaisti. Sugalvoju įvairiausių žaidimų, kad tik būtų linksma. Gerai pasimankštinę grįžtame atgal į klasę.

Būti mokiniu ar būti mokytojos padėjėju – tai du skirtingi dalykai. Kada esi mokinys, tai svarbiausia klausyti, mokytis ir atlikti namų darbus. Padėjėjo darbas atsakingesnis, nes atsakai už kitus, už mažesnius. Kartais mokiniams labai sunku susikaupti ir išlaikyti dėmesį, bet su visais reikia rasti bendrą kalbą. Aš stengiuosi juos suprasti, dažnai į viską žvelgiu su humoru. Kiekvienas šeštadienis skirtingas – monotoniškas nėra. Darbas mokykloje – tai įdomi, nauja mano patirtis.

Vaidas Valys

Mūsų darželinukai

Vaikai – tai mūsų gyvenimas, mūsų viltis, tikėjimas, stiprybė. Vaikai – tai ne maži žmonės, o dideli pasaulio stebuklai...

Ir vėl ilgai lauktas šeštadienis. Su malonumu ir džiaugsmo kibirkštėle akyse vėl lekiu į mokyklėlę pas savo darželinukus. Kai pamatau jų besišypsiančius veidukus, išgirstu jų pasisveikinimus lietuviškai – taip ir norisi juos visus stipriai stipriai apkabinti, padėkoti, kad anksti kėlėsi ir nepatingėjo atvažiuoti į mokyklą, kur taip stengiamės kalbėti lietuviškai, išmokti naujų lietuviškų žodžių, žaidimų, dainelių ir linksmi pabendrauti.

Šiomet darželio klasėje turim aštuonis vaikučius: penkias mergaites ir tris berniukus.

Pamokėlėse mes šokame, dainuojame, eksperimentuojame ir, aišku, mokomės. Jau pirmą mokslo metų dieną, pasisveikinę ir susipažinę, kibome į darbus: iš popieriaus skiaučių padarėme savo vardą, nupiešėme susipažinimo puokštę, iš spalvoto popieriaus sukūrėme kuprines ir jas pa-

puošėme. Kitose pamokėlėse kalbėjome apie mišką, rudenėlį, apie dieną, apie naktį (kada gi tas gaidys gieda?), apie duonelę (duonelės kepalas, pluta, minkštimas, duonos riekė), mokėmės, kaip pavadinti įvairius rūbelius, jų reikalingumą ir tinkamumą įvairiais metų laikais. Bene įdomiausia pamokėlė buvo apie vandenį. Aptarę vandens reikšmę gamtoje, pradėjome eksperimentuoti: į spalvotus vandens puodelius sudėjome salierus ir stebėjome, kaip vanduo nudažo saliero stiebą spalva, į kurią šis buvo įmerkta. Taip augalai pasisavina vandenį. Į didelį padėklą sudėjome mažus rutuliukus ir stebėjome, kaip vandenyje jie keičiasi, auga, didėja. Atsisėdę prie stalo, eksperimentavom ir mokėmės, kaip iš debesėlių lietutis lyja, skaičiavome, kiek vandens lašų reikia, kad užpildytume įvairaus dydžio kvadratus.

Su begaline meile ir didžiuliuru aš važiuoju į mokyklėlę (mano abi dukrytės ją taip pat lanko), kur turiu galimybę ne tik pabendrauti lietuviškai, bet su džiaugsmu mokyti vaikučius, kaupti patirtį, atrasti kažką naujo.

Mokytoja Aušra Kauffman

Mokytoja Aušra Kauffman su mokiniais

Mokyklos archyvo nuotr.

Mažos ir didelės svajonės Lietuvių mokykloje Vašingtone

2017-ųjų rugsėjo 9-ąją vykstu į pirmą šventinę pamoką Lietuvių mokykloje Vašingtone. Beveik dvidešimt metų mokyklos duris pirmą kartą praverdavau rugsėjo 1-ąją. Iš pradžių kaip mokinė, vėliau – studentė, galiausiai – mokytoja. Taip buvo Lietuvoje, čia – keliomis dienomis vėliau, rugsėjo 9-oji – šeštadienis.

Tai man nauja. Pirmą kartą einu į mokyklą šeštadienį. Nepalikau klasė-

je jokio gyvybiškai svarbaus daikto, be kurio negalėčiau išsiversti, einu ten susitikti su būriu naujų žmonių. Su jais nuo šiol kartu mokysimės ir dirbsime: kvatosime, atrasime, įsivaizduoju, kartais pasipyksime, bet pirmiausiai – bandysime susidraugauti ir suprasti tą keistą ir sudėtingą lietuvių kalbą.

Man tai tik vienas iš naujų ir dar nepatirtų dalykų ši rugsėjį. Ankstų rytą, kol dar nesusirinko šeimos, įvažiavus į mokyklos mašinų stovėjimo aikštelę, matau ten šmirinėjantias stirnas. Stirnas? Šalia mokyklos? Jungtinių Amerikos valstijų sostinėje Vašingtone? Suprantu, kad prie daug ko

reikės priprasti. Kaip ir prie to, kad mano vaikai, trečiokai, su kuriais dirbsiu, kreipiasi į mane angliškai, ir nėra taip jau lengva suprasti, ką jų apsimiegojusios burnos su iškritusiais dantukais pasakoja.

Naujus mokytojus, kurie atvyko iš Lietuvos, mokiniai smalsiai tikrina ir vertina. O aš žvelgiu į juos su nuostaba. Kai išeiname fotografuotis trispalvės fone, matau juos (visus trylika!) pasipuošusius tautiniais ar baltiškais rūbais, linksmi nusiteikusius, išsišiepusius ir prisimerkusius spiginant saulei. Susirinkę čia nė vienas nebamba ir nepriekiaštuoja, kad savaitgalio rytą, kai kiti jų bendraamžiai draugai dar tik keliasi iš lovos ar valgydami košę žiūri filmukus, jie eina mokyti, tiksliau – dirbti. Tai ne tik stebina, bet ir įkvepia. Norisi padėti ir jiems, ir tėvams, kuriems tai, jog jų vaikai nepamirš Lietuvos ir jos kalbos, vis dar svarbiausias reikalas.

Į mažą Virginių valstijos miestelį, kuriame įsikūrusi mūsų mokykla, iš Washingtono aš važiuoju metro – išties valandą, bet kol viską susitvarkau ir pasirošiu, prireikia dar daugiau laiko, todėl šeštadieniais keliuosi pusė šešių ryte. Būtent todėl pirmą rytą mokykloje jaučiuosi gerokai apsnūdusi,

sėdžiu prie stalo apsikabinusi kavos termosėli.

Klausiu vaikų, kaip jiems pavyks ta susitvarkyti su panašiais iššūkiais. Pavyks, ir tiek! Bet čia pat priduria, kad už pastangas praverstų koks nors atlygis. Ar galime pasidaryti sąrašą dovanų, kurias gautume, jeigu ištisus metus ne tik eitume į šeštadieninę mokyklą, bet ir kalbėtume vien tik lietuviškai? Žinoma – labai logiškos derybos. Po kelių minučių mokiniai man sunėša lapelius, kuriuose iššifruoju jų mažytes svajones:

„Užtai, kad visus metus kalbėčiau lietuviškai, norėčiau M&M's saldainių, X-box'o, 10 000 dolerių, šokolado, bilietų į ledo ritulio „Capitals“ varžbas, žiurkėno, mažo sąsiuvinėlio piešiniams, apyrankės.

Aš norėčiau nuostabingai išmokti lietuvių kalbą. Ir kad galėčiau baigti savo mokslus lietuvių ir anglų su gerais pažymiais!”

Laikau jų laiškelių rankose ir jaučiuosi šiek tiek artimiau juos pažinusi. Šypsau, nes aš norėčiau tapti jų drauge ir pažadinti norą nusipirkti lėktuvo bilietus kelionei į Lietuvą.

Lietuvių kalbos mokytoja
Sonata Grėbliūnaitė

MOKINIŲ KŪRYBA SAKMĖS

Kaip atsirado mokykla?

Aukštai Danguje gyveno Saulė ir Mėnulis. Vieną kartą Saulė pažvelgė į Žemės vaikus ir pasakė:

– O, Mėnuli, žiūrėk – visi Žemės vaikai neprotingi. Jiems būtinai reikia padėti.

– O mieloji, mes nieko negalime padaryti, leiskime jiems būti neprotiniams, – paprieštaravo Mėnulis.

– Ne, negaliu šito leisti. Vaikus reikia mokyti. Aš eisiu į Žemę ir būsiu mokytoja. Tada vaikai ateis pas mane, nes jie norės mokytis.

– Palauk, o kaip aš? Aš juk negalėsiu būti su tavimi, tai ar tik žmonės gali – Aš būsiu labai graži mokytoja. Mano vardas bus Saulė. Niekas nežinos, kad aš iš Dangaus, – pasakė Saulė. – O Danguje šviesi Tu.

– Gerai, – nuolankiai sutiko Mėnulis.

Tada Saulė nusileido į Žemę ir įkūrė mokyklą. Kai pabaigė darbus, vaikščiodavo Žeme naktimis, kad niekas nematytų, ir kalbėdavosi su Mėnuliu. Jis matė, kokia Saulė buvo graži: jos gražiai sušukuoti geltoni plaukai, akys mėlynos, bet ji dar negalėjo

būti Saule, jai dar reikėjo būti Žemėje. Gerai, kad Saulė turėjo dukrelę. Ji tarė dukrai:

– Mano Egle, būk gera, mandagi ir protinga, ir būk mokytoja. Ir savo dukterims liepk tapti mokytojomis.

– O, mama, gerai, būsiu mokytoja, o vėliau ir mano dukterys taps mokytojomis. Mes pastatysime daug mokyklų, – pasakė Eglė.

Tada Saulė kilo į Dangų ir stebėjo savo dukrą tik iš Dangaus.

– Mieloji, tu atėjai? – nudžiugo Mėnulis.

– Taip, aš padėjau Žemės vaikams ir grįžau. Dabar mano dukra Eglė vadovaus mokykloms, ir visi visi Žemės vaikai galės mokytis ir bus protingi.

Patricija Pupinė, 5 klasė

Mokyklos pradžia

Kartą gyveno Blogis. Jis buvo labai žiaurus. Tuo metu netoli mažoje saloje, medinėje trobelėje, gyveno mergaitė Ugnė. Ji bijojo Blogio ir sapnuodavo keistus sapnus, todėl nusprendė keliauti toliau ir ką nors daugiau sužinoti. Jinai įėjo į užburta mišką ir pamatė juodą trobą. Troboje buvo labai tamsu ir šalta. Tamsoje pasirodė blizgančios akys. Ugnė sekė paskui judančias akis ir ėjo tolyn į tamsą. Mergaitė pastebėjo didelį pastatą ir įėjo į vidų. Ten buvo labai daug knygų ir sąsiuvinų. Ugnė prisiminė, kad čia kažkada buvo mokykla. Labai seniai šią mokyklą lankė mokiniai, kurie mokėsi vieną seniausių indo-europiečių kalbų. Tais laikais Blogis užbūrė mokyklą. Viskas, kas buvo gyva, pavirto augalais ir tapo mišku. Ugnės pikti burtai nepaveikė, nes ji Blogį užkalbėjo lie-

tuvių kalba. Šviesa nugalėjo tamsą, Gėris nugalėjo Blogį. Mokyklos langai nušvito, durys atsivėrė ir linksmi mokiniai vėl skubėjo mokytis.

Renata Sujeta, 5 klasė

Nukelta į 10 psl.

Mokytoja Sonata Grėbliūnaitė su mokiniais

Povilo Misevičiaus nuotr.

Parengė Vitalius Zaikauskas

LIETUVA IR PASAULIS

Prezidentė pasirašė Magnitskio įstatymą

Vilnius (Prezidentūros info) – Lietuvos Respublikos Prezidentė Dalia Grybauskaitė pasirašė Užsieniečių teisinės padėties įstatymo pataisais.

Vadinamasis Magnitskio įstatymas užkirs kelią atvykti į Lietuvą užsieniečiams, kurie siurkščiai pažeidinėja žmogaus teises, yra korumpuoti ar susiję su pinigų plovimu. Iki šiol užsieniečiams buvo galima uždrausti atvykti į Lietuvą, tik jeigu jie kelia grėsmę valstybės saugumui ar viešajai tvarkai.

Pasak Prezidentės, priimdama šį įstatymą Lietuva kartu su tarptautine bendruomene sako griežtą „ne“ žmogaus teisių niekinimui, nešvariems

pinigams ir teisingumo menkinimui. Įstatymo viršenybė ir pagarba žmogaus teisėms yra neatsiejama teisinės valstybės dalis. Tie, kurie pamina visuotinai pripažintas žmogaus teises ir laisves, privalo žinoti, kad demokratiniaime pasaulyje yra nepageidaujami.

Sergėjus Magnitskis – Rusijos teisininkas, atskleidęs Rusijos pareigūnų korupcinius nusikaltimus. Jis buvo ne teisėtai įkalintas ir 2009 m. mirė kalėjime. Lietuva yra viena pirmųjų valstybių pasaulyje, priėmusi jo vardo įstatymą. Šiuo metu šis įstatymas yra priimtas tik JAV, Kanadoje ir Estijoje.

Įstatymas įsigalios 2018 metų sausio 1 dieną.

Prasidėjo nacionalinė čekių loterija

Vilnius (VMI info) – Lietuvoje prasidėjusi pirmoji šalies istorijoje nacionalinė čekių loterija, tikimasi, padės mažinti šešėlinę ekonomiką. Valstybinės mokesčių inspekcijos (VMI) viršininko pavaduotojas Artūras Klerauskas sako, jog šioje loterijoje laimės visi valstybės piliečiai.

„Ši loterija yra išskirtinė, ji nuo kitų skiriasi tuo, kad kitose loterijose laimimi asmeniniai prizai, o šioje – laimės visi. Nes kuo daugiau užregistruota kvitų, tuo daugiau surenkama mokesčių, tuo daugiau pinigų galės bus skiriama švietimui, sveikatos apsaugai ar kitoms visuomenei būtinoms reikmėms“, – kalbėjo A. Klerauskas.

Lietuva išsiskiria iš kitų Europos Sąjungos šalių narių didesniu šešėlinės ekonomikos mastu, o kvitų loterija yra paprasta iš esmės nieko nekainuojanti priemonė ją mažinti.

Kvitų loterija orientuota į rizi-

kingiausias sritis. Kalbant apie paslaugas, tai yra visuomeninis maitinimas, automobilių remontas, grožio paslaugos ir kita.

Žaidime dalyvauti gali fiskaliniai kasos kvitai, gauti už prekes turgavietėse bei už įvairias paslaugas.

Kvitų vertė turi būti ne mažesnė kaip 1 euras. Vieno asmens registruojamų kvitų skaičius neribojamas, tačiau būtina išsaugoti jų originalus.

Loterijoje kas savaitę bus galima laimėti 10 piniginių prizų po 200 eurų, o kiekvieną mėnesį – 5 tūkst. eurų.

Bendras loterijos biudžetas yra apie 300 tūkst. eurų, priziniam fondui iš šių lėšų skiriama 173 tūkst. eurų metams.

Išmaniųjų kasos aparatų kvitų loterijos rengiamos Kroatijoje, Gruzijoje, Portugalijoje, Lenkijoje. Nuo 2014 metų pavasario Portugalijoje tokioje loterijoje išlošiami automobiliai.

Rusijos naikintuvai nelinkę laikytis tvarkos

Vilnius (KAM info) – Praėjusią savaitę Baltijos šalyse budintys NATO oro policijos naikintuvai keturis kartus kilo atpažinti ir palydėti tarptautinėje oro erdvėje skridusių Rusijos karinių orlaivių, pranešė Krašto apsaugos ministerija (KAM).

Iš viso palydėti dešimt virš Balti-

jos jūros skridusių orlaivių, daugiausiai tai buvo naikintuvai, taip pat keli transporto lėktuvai.

Daugelis jų skrido išjungę automatinis atsakiklius.

NATO oro policijos misija vykdoma iš Lietuvos ir Estijos.

ES pasiuntė signalą dėl Astravo AE

Vilnius (Prezidentūros info) – Europos Sąjungos (ES) išreikštas solidarumas su Lietuva dėl Baltarusijoje statomos Astravo atominės elektrinės yra svarbi ir aiški žinia Minskui, teigia prezidentės patarėjas užsienio politikai Nerijus Aleksiejūnas.

„Būtent ES Rytų partnerystės viršūnių susitikime, kai kalbėjo Europos Komisijos prezidentas Jean-Claude Juncker ir Europos Vadovų Tarybos pirmininkas Donald Tusk, labai aiškiai įvardydami, kad tai yra visų ES šalių problema ir kad šiam klausimui bus skiriamas ypatingas dėmesys, – Baltarusijai tas signalas buvo labai svarbus ir, manau, jis buvo suprashtas, kad tai nėra vien Lietuvos klausimas“, – sakė N. Aleksiejūnas.

Prezidentės patarėjas pridūrė, kad Baltarusija privalo rodyti atvirumą branduolinės saugos klausimais, laikytis tarptautinių konvencijų, atlikti vadinamuosius streso testus.

Europos Komisijos pirmininkas J. C. Juncker ES Rytų partnerystės viršūnių susitikime sakė, kad dėl saugumo standartų Lietuvos kritikuojamas

N. Aleksiejūnas teigia, kad Europoje išgirstas Lietuvos nerimas. Delfi.lt nuotr.

Baltarusijos atominės elektrinės projektas rūpi visi Europai ir Briuselis atidžiai seks šį klausimą.

Lietuvos siūlymu į viršūnių susitikimo baigiamąją deklaraciją įtrauktas reikalavimas gerbti „aukščiausius tarptautinius branduolinės saugos ir aplinkosaugos standartus“.

Lietuva kaltina Minską, kad Astravo atominė elektrinė statoma nesaugiai.

Jėgainę netoli sienos su Lietuva, apie 40 kilometrų nuo Vilniaus, stato Rusijos korporacija „Rosatom“.

Mokesčių reforma smogs skurdžiausiems

Washingtonas (ELTA) – JAV Kongreso biudžeto valdyba, kuri neatstovauja nė vienos iš partijų interesams, nustatė, kad respublikonų priimta mokesstinė reforma smogs skurdžiausiems sluoksniams.

Remiantis apskaičiavimais, reformos privalomus pajus tik tie amerikiečiai, kurių metinės pajamos viršija 100 tūkst. JAV dolerių, o tie, kurie gauna mažesnes nei 30 tūkst. dolerių metines pajamas, pajus nuostolių jau apie 2018 metus. Ta pati padėtis jau apie 2027 metus lauks tų, kurių metinės pajamos bus mažesnės nei 75 tūkst. dolerių,

skelbia Biudžeto valdyba, darydama išvadą, kad pagrindiniais šios reformos naudos gavėjais taps milijonieriai.

Mokestinė reforma – vienas iš pagrindinių JAV prezidento Donald Trump rinkimų programos punktų.

Kaip jau skelbta, lapkričio 16 d. JAV Kongreso Atstovų rūmai patvirtino įstatymo projektą dėl kontraversiškos JAV mokesčių reformos. Pagal reformą numatyta sumažinti mokesčius korporacijoms ir šalies piliečiams. Vis dėlto manoma, kad ši reforma gali smarkiai padidinti JAV biudžeto deficitą.

Apkaltinti Kinijos programišiai

Pekinas (ELTA) – Trys programišiai iš Kinijos kaltinami Jungtinėse Valstijose įvykdę kibernetines atakas prieš Vokietijos koncerno „Siemens“, analitinės agentūros „Moody's Analytics“ ir bendrovės „Trimble“ kompiuterines sistemas.

Programišiai kaltinami įsilaužimu į kompiuterines sistemas, informacijos, susijusios su komercine paslaptimi, vagyste, taip pat šamokslu ir trijų aukščiau minėtų bendrovių amerikiečių bei užsienio darbuotojų asmeninių duomenų pasisavinimu. Patikslinama, kad tokia veika buvo vykdoma

nuo 2011 metų iki šių metų gegužės.

Tyrimo metu paaiškėjo, kad kibernetiniai įsilaužėliai yra asmenys, dirbantys kinų Guangzhou mieste veikiančioje įmonėje, kuri teikia kibernetinio saugumo paslaugas.

Nustatyta, kad kaltinamieji platino kompiuterinius virusus per priedus prie laiškų, kuriuos išsiuntinėdavo elektroniniu paštu įmonių darbuotojams, taip priedami prie būtinos komercinės informacijos. Įsilaužėliams pavyko pasisavinti 407 gigabaitus duomenų iš „Siemens“ tinklo 2015 metais.

Rusija išsiuntė iš šalies lenkų istoriką

Maskva (ELTA) – Rusijos federalinė saugumo tarnyba (FST) išsiuntė iš šalies lenkų istoriką, Tautos atminties instituto (TAI) darbuotoją Henryk Glębocki.

Pasak TAI atstovų, Rusijos FST pareigūnai sulaukė mokslininką ir jam buvo pranešta, kad jis turi išvykti iš šalies per 24 valandas. Tai taip pat reiškia, kad atėityje H. Glębocki negalės įvažiuoti į Rusiją.

H. Glębocki buvo Rusijoje nuo lapkričio 14 d. Mokslininkas Rusijos archyvuose tyrinėjo dokumentus apie Lenkijos ir Rusijos santykius XIX-XX amžiuose. Lenkijos instituto Sankt Peterburge kvietimu jis taip pat skaitė dvi vietas paskaitas apie lenkų likimą Sovietų Sąjungoje represijų laikotarpiu.

Spalio 11 d. Lenkijos vidaus saugumo agentūros teikimu iš šalies buvo išsiųstas Novosibirsko valstybinio technikos universiteto profesorius Dmitrijus Karnachovas. Jis gyveno Lenkijoje nuo 2013 metų, dėstė šalies universitetuose, taip pat pagal sutar-

Lenkų istorikas H. Glębocki paskelbtas Rusijoje persona non grata. RFE nuotr.

tį bendradarbiavo su Rusijos strateginių tyrimų institutu. D. Karnachovas buvo įtartas ryšiais su Rusijos specialiosiomis tarnybomis ir veikla, prieštaraujančia Lenkijos interesams. Tada Rusijos URM įspėjo, kad Maskva atsakys į šį Lenkijos valdžios sprendimą.

New Yorke bus šokama klubuose

New Yorkas (BNS) – New Yorko meras Bill de Blasio pasirašė įstatymą, kuriuo anuliuojamas 91 metų galiojęs potvarkis, praktiškai reiškęs draudimą šokti tūkstančiuose miesto barų, klubų ir restoranų.

Miesto taryba didžiule balsų persvara nusprendė panaikinti šį draudimą, įsigaliojusį 1926 metais, „sausos įstatymo“ laikais. Iš pradžių tas potvarkis buvo nukreiptas prieš Harlemo džiaz klubus, kur lankydavosi ir juodaodžiai, ir baltieji.

Pasak aktyvistų, istoriškai draudimas taip pat buvo naudojamas prieš ispanakalbius ir LGBT bendruomenę. 10-ajame dešimtmetyje tuometinis meras Rudy Giuliani šiuo įstatymu naudojosi prieš klubus, kovodamas su

nusikalstamumu.

„Dabar – 2017-iejai, ir šis įstatymas tiesiog nebeturi prasmės. Naktinis gyvenimas yra žmones suburiančio New Yorko katilo dalis, – sakė B. de Blasio. – Norime būti miestas, kur žmonės gali sunkiai dirbti ir mėgautis savo miesto naktiniu gyvenimu be paslaptinių draudimų šokti.“

Nors pastaraisiais metais įstatymas buvo retai taikomas, pagal jį viešosios vietos, kur pardavinėjami maistas ir gėrimai, turėdavo pasirūpinti kone neįmanomais gauti leidimais šokti patalpose. Priešingu atveju grėsėdavo baudos.

Vis dėlto tik maždaug 100 iš daugiau kaip 22 tūkst. New Yorko barų, restoranų ir klubų turėjo tokį leidimą.

ATŽALYNAS

Atkelta iš 7 psl.

Girios mokykla

Seniai seniai, neatmenamais laikais, augo jaunas medelis, vardu Ažuolėlis. Jis nenorėjo tik augti, auginti lapus ir giles. Jis norėjo užaugti labai didelis ir protingas. Jo draugės Eglė ir Drebulė norėjo tik žaisti ir miegoti.

– Ažuolai, ateik, pažaisime kartu! – garsiai tarė Eglė.

– Ne, ne dabar, gal vėliau, nes aš dabar galvoju, – Ažuolas jas ignoravo, todėl Eglė su Drebule nuliūdusios nuėjo.

– Kaip man mokintis? – garsiai paklausė sunerimęs Ažuolas.

Jo balsas nuaidėjo tolyn per kalną, per lauką, per giria...

Žemė pradėjo drebėti, staiga Saulė skaisčiau sušvito, visi gyvūnai išsigando ir pasislėpė. O vėjas taip stipriai pūtė, kad visi žvėrys ir medžiai virpėjo. Ažuolas matė, kad kažkas sunkus iš Dangaus nukrito į pievą. Tai buvo didelis pastatas, kurio viduje vis skambėjo ir skambėjo mokyklinis varpelis. Virš durų buvo didžiosiomis raidėmis užrašyta GIROS MOKYKLA.

– Valio! Yra mokykla! – Ažuolas garsiai skelbė visiems linksmą žinią. – Ažuolai, mes išgirdome ir išpildėme tavo norą, – kažkas paslaptinai sako.

Ažuolas nieko nematė, nežinojo, kaip tai nutiko, bet jis linksmas žengė į mokyklą.

Izabelė Vilimas, 6 klasė

Sakmė

Vieną kartą gyveno mergaitė, vardu Viktorija. Ji norėjo labai daug sužinoti. Kiekvieną dieną eidavo į pievas, laukus, parkus. Vis žvalgėsi, norėdama pažinti pasaulį, bet ji nežinojo nei medžių, nei gėlių, nei paukščių vardų. Ji pareidavo namo ir klausdavo mamą, kas jie tokie? Bet mama nežinojo atsakymų. Praėjo daug laiko ir Viktorija užaugo. Ji tapo mama. Jos dukra taip pat daug ko nežinojo. Viktorija nusprendė, kad reikia mokintis. Ji vis kartojė žodį mokykla. Dukra prašė paaiškinti, kas yra mokykla. Šį pokalbį išgirdo geroji feja, ir Viktorija sulaukė stebuklo – po metų atsirado mokykla, kurioje mokėsi Viktorija ir jos dukra. Jos labai daug sužinojo, daug išmoko.

Sofija Vorobjovas, 6 klasė

MANO VIRTUVĖ

KEPAME KALĖDOMS

Žinoma, kad visko šiais laikais galime nusipirkti... Tačiau naminiai kepiniai ir sveikesni, nes neturi nereikalingų priedų, ir skanesni, nes tai savų rankų darbas. Kepamų sausainukų ar meduoliukų aromatas užpildo namus - jie tampa šiltesni, malonesni. Tad kepime Kalėdoms, ir, gražiai supakavę, dovanokime savo gaminius mus supantiems žmonėms - bendradarbiams, kaimynams, kaip padėkos ženklą už visus šiuos metus rodytą dėmesį.

Meduoliukai

Reikės:

250 g (9 oz) medaus
50 g (1,8 oz) ruginių miltų
6 gvazdikėlių, sutrintų grūstuvėje
cinamono, kardamono, muskato riešuto
1 arb. šaukštelio sodos druskos
80 ml (2,7 oz) pieno
2 šaukštų grietinės
1 1/2 šaukšto cukraus
200 g (7 oz) kvietinių miltų
cukraus pudros ir citrinos sulčių glajui

Orkaitę įkaitinti iš anksto iki 180 C (350 F). Kepimo skardą su kraštais iškloti kepimo popieriumi ir ištepti sviestu.

Medų sudėti į puodelį storu dugnu ir kaitinti ant mažos ugnies. Į karštą medų suberti prieskonius, ruginius miltus, sodą ir žiupsnelį druskos. Išmaišyti ir atvėsinti.

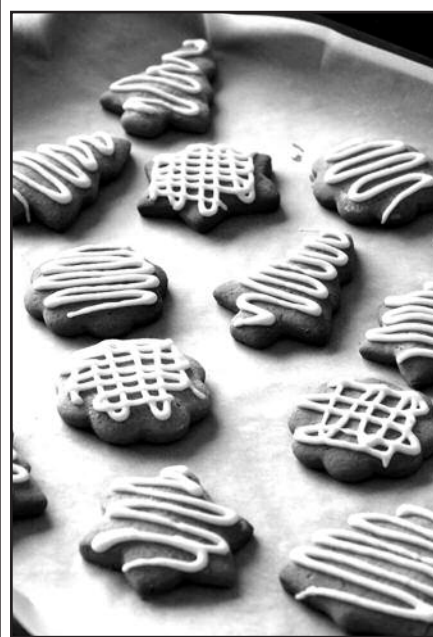
Į ataušusią masę supilti pieną, įdėti grietinės, cukraus, suberti kvietinius miltus. Visą gerai išplakti – gaunasi tiršta tešla. Gautą tešlą supilti į kepimo formą, išlyginti, kad vienodai pasiskirstytų. Kepti 25–30 minučių.

Ištraukus kepinį iš orkaitės šiek tiek atvėsinti ir išspausti norimo dydžio skrituliukus. Tuomet kišti į orkaitę dar maždaug 10 minučių.

Ištrinti cukraus pudrą su citrinos sultimis ir gautu glajumi aptepti dar šiltus meduoliukus.

Sėkmės!

Jūsų Indrė

Imbieriniai sausainiai

Reikės:

2 stiklinių miltų
100 g (3,5 oz) minkšto sviesto
1 stiklinės cukraus
1 kiaušinio
1 arb. šaukštelio kepimo miltelių
2 nykščio didumo imbiero šaknies gabalėlių (arba pagal skonį, smulkiai sutarkuotų)
1 arb. šaukštelio cinamono
5–6 gvazdikėlių, sutrintų grūstuvėje
smulkintų migdolų (nebūtina)

Orkaitę įkaitinti iš anksto iki 180 C (350 F). Kepimo skardą ištepti sviestu ir pabarstyti miltais.

Miltus sumaišyti su kepimo milteliais, persijoti. Įmaišyti cinamoną ir sutrintus gvazdikėlius. Įdėti tarkuotą imbierą.

Sviestą su cukrumi išsukti iki purumo. Įmušti kiaušinį ir vėl išsukti. Suberti miltų-prieskonių mišinį ir užminkyti tešlą. Ant miltais pabarstyto paviršiaus iškočioti tešlą ir išspausti norimos formos sausainėlius. Pabarstyti cukrumi arba smulkintais migdolais, sudėti ant paruoštos skardos ir kepti įkaitintoje orkaitėje 25–30 minučių.

Pastaba: sandariai uždarytame inde šiuos sausainius galima laikyti iki dvejų savaičių.

SIUNTINIAI Į VISĄ EUROPOS SĄJUNGĄ

Ukraina, Baltarusija, Moldova, Rusija

Greičiausi pristatymo terminai

Kiekviena dežė nemokamai aprausta \$100

Siūlome automobilių gabenimą į visas pasaulio šalis, automobilių pirkimą iš visų JAV aukcionų, asmens turto perkraustymą

Siuntinių paėmimas iš namų

Asmeninės siuntos
708-907-3000

Sekite savo siuntas:
AtlanticExpressCorp.com/tracking

Centrinio ofiso adresas
8801 S. 78TH AVE, BRIDGEVIEW, IL 60455

Siuntinių Priėmimo Vietos

Atlantic Express Centrinis Ofisas
8801 S. 78th Ave. Bridgeview, IL 60455
Tel: 708-907-3000

Riita
6551 South Cass Ave Westmont, IL 60559
Tel: 630-964-7882

Eurus Deli
22 W. 535 Butterfield Rd., Glen Ellyn, IL 60137
Tel: 630-469-4290

Biomed
360 Townline Rd. Mundelein, IL 60060
Tel: 847-566-6676

Royal Petal
188 E. Wend St. Lemont, IL 60439
Tel: 630-257-0339

Excel Insurance
5150 W. Belmont Ave #4, Chicago, IL 60641
Tel: 773-777-4700

Real Exteriors
3740 N. 25th Ave. Suite D Schiller Park, IL 60176
Tel: 847-671-1155

Lithuanian Plaza
9921 S. Roberts Rd., Palos Hills, IL 60465
Tel: 708-599-9866

Galos Caves
6501 W. Irving Park Rd. Chicago, IL 60634
Tel: 773-283-7701

Kunigaikščių Užveža
6312 S. Harlem Ave, Summit, IL 60501
Tel: 708-594-5622

Biomed 2
4548 N. Harlem Ave. Harwood Heights, IL 60706
Tel: 773-656-2430

Kalyva
338 S. Rohlwing Rd. Palatine, IL 60074
Tel: 847-776-7766

Continental USA
2207 W. Chicago Ave, Chicago, IL 60622
Tel: 773-489-9770

Ina Stankeviciene
Adresas: 2711 W. 71st Street Chicago, IL 60629
Tel: 773-476-5999

Šiuo metu jau surinkinėjame siuntas Kalėdoms!

A † A DANUTĖ ŠILBAJORIENĖ (GALINYTĖ)

Mirė staiga 2017 metų lapkričio 10 dieną, sulaukusi 90 metų. Gimė 1927 m. sausio 17 d. Kybartuose, Lietuvoje. Atvykusi į JAV 1948 m. gyveno New Yorke, o paskutiniuosius 26 metus – Ormond Beach, Floridoje. Danutės vyras Algirdas mirė 2015 m. liepos 28 d.

Nuliūdę liko: sūnus Robertas su žmona Christie; sūnus Paulius su žmona Daiva; anūikai Kristina, Andrius, Laura su vyru Paul, Lydia su vyru Jason, Emily su vyru Wes; proanūčiai Viktorija, Jonas, Leah, Sophia ir Sawyer bei kiti giminės.

Nuliūdusi šeima

Mirus LUMA Garbes narei, dailininkei

A † A MAGDALENAI BIRUTEI STANKŪNIENEI,

nuoširdžiausiai užjaučiame jos šeimą ir artimuosius. Mūsų širdys gedi su jumis.

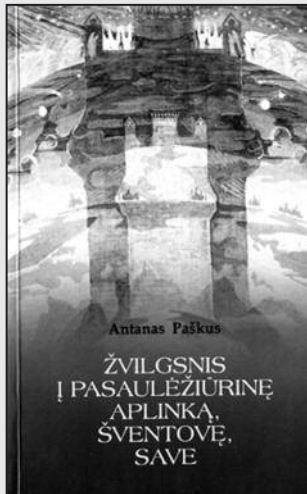
Lietuvos Universitetų Moterų
Asociacijos (LUMA) narės

„Draugo“ knygynėlyje rasite tai, ko jums reikia

Siūlome atvykti į „Draugą“ ir įsitikinti, kad čia jūs įsigysite knygas, kurių ilgai ieškojote. Prižadame – knygų įvairovė jus nustebins.

„Žmogus nerašo knygos, kai jis ką nors žino. Jis rašo knygą grumdamiis su koku nors klausimu“.
(Psichologas Rollo May)

Ši mintis ir paskatino dr. kun. Antaną Paškų parašyti knygą „Žvilgsnis į pasaulėžiūrinę aplinką, šventovę, save“. Knygos dalys – „Mūsų amžiaus veidas“, „Krikščionis šventovėje“, „Žvilgsnis į save“ ir „Menkavertiškumo šalinimas“, – nors ir atskiros, bet „sukabintos“ stipria grandine, kurios vardas – žmogus, jo pasaulėžiūrinis klimatas, jo kolektyvinė ir individualioji savivertė, žmogaus sakralumo sfera (šventykla). Gvildenami klausimai yra aktualūs ir šiandien žiūrint iš desakralizacijos (religinės, pagarbos žmogui ir Dievybei) perspektyvos. Kai kultūra įspraudžiama į vieno matmens žmogiškosios egzistencijos erdvę, tuomet pasaulyje „nėbelieka nieko šventa“, pratarmėje teigia pats kn. autorius.

Knygos „Žvilgsnis į pasaulėžiūrinę aplinką, šventovę, save“ kaina – 8 dol., (Illinois valstijos pridėtinės vertės mokestis – 9.25 proc., persiuntimas paštu – 5 dol.).

Daugiau informacijos tel. 773-585-9500

„Draugo“ knygynėlis dirba nuo 8:30 val. r. iki 4:30 val. p. p.

Knygynėlio adresas: 4545 W. 63rd. Street, Chicago, IL.

CHIRURGAJAI

PETRAS V. KISIELIUS, MD, FACS
INKSTŲ, PŪSLĖS, PROSTATOS
GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
Center for Health
1200 S. York, Elmhurst, IL 60126
Tel. 331-221-9004

AKIŲ LIGOS

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

DANTŲ GYDYTOJAI

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą
Susitarimui kalbėti angliskai arba lietuviškai
4647 W 103 St, Oak Lawn, IL
Tel. 708-422-8260

ADVOKATAI

**Advokatas
GINTARAS P. ČEPĖNAS**
6436 S. Pulaski Rd.,
Chicago, IL 60629
Tel. 773-582-4500
Valandos susitarus

*O po to, kai manęs nebus
daugiau pasaulyje,
Pasiliks tik ramus dangus
mano buvusioje vietoje.*

Vladas Šlaitas

A † A

meno mecenatė, dailininkė

MAGDALENA BIRUTĖ STANKŪNĖ-STANKŪNIENĖ

Užbaigė žemės rūpesčius, džiaugsmus bei skausmus ir iškeliavo į amžinus dangaus skliautus – Visatoje susitikti su artimųjų sielomis, senoliais, tėveliais, sesutėmis, vyru ir sūneliu, Žemės planetoje palikdama gimines ir prietelius.

Atsisveikinimas gruodžio 2 dieną, šeštadienį, nuo 10 val. r. iki 12 val. p. p. Palos-Gaidas laidotuvių namuose, 11028 Southwest Hwy. (7700 W), Palos Hills, IL. Po to – laidotuvės Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Savo mintimis ir prisiminimais apie velionę galite pasidalinti internetinėje Svečių knygoje: www.palosgaidasfh.com. Laidotuvių namų tel. pasiteiravimui: 708-974-4410.

Nuliūdę artimieji

A † A

VYTAUTAS VEBELIŪNAS

Gimė 1930 m. liepos 26 d. Lietuvoje, Vilkaviškio rajone, Šuklių kaime. Mirė 2017 m. rugpjūčio 7 d. Locust Valley, NY.

Vytautas paliko žmoną Vandą, sūnus Arą, Taurą ir Rytą, dukras Daivą Šilbajorienę, Giną Diao ir Rimą Bernotienę su šeima, dvylika anūkų ir du proanūkius.

Vytautas, draugų ir klientų žinomas kaip „VV“, savo finansinių sugebėjimų dėka padėjo daugeliui žmonių. Jis buvo „Litas Investing Company“ ir Lietuvių kredito unijos „Kasa“ įkūrėjas.

Vytautas labai mėgo savo darbą ir visada siekė padėti kitiems. Jis džiaugėsi savo didele šeima, mėgo kasdienius pasivaikščiojimus gamtoje, žvejybą ežere poeziją, keliones po pasaulį ir mylimą Lietuvą.

Vytautui labai patiko Bernardo Brazdžionio eilėraštis „Amžių keleivis“. Prisiminkime jį šiais žodžiais:

*Kas tu esi, kur tu eini, keleivi –
į nežinią, į naktį ar audras,
ar rytmečio padangės nusiblaivę
kely tik tavo liūdną kapą ras?*

*– Esu aš tas, kurį išugdė žemė,
esu aš tas, kur laimino dangus,
kam naktys blaivosi, kai dienos jau sutemę –
esu aš tas, esu aš tas žmogus.*

*Aš iš saulėleidžių renku rytojaus ugnį,
aš iš vidurnakčių šviesias žvaigždes renku,
aš gyvas pereinu marias, gelmes, bedugnę,
upes – be tiltų, kalnus – be takų.*

*Esu aš tas, kuris pamynė mirtį juodą,
esu aš tas, kurio audra nenusineš,
ir kad lydėčiau jus, ne vaišių soduos,
tautoj, audroj, dainoj ieškokite manęs.*

Nuliūdusi šeima

SKAITYKITE „Draugą“ greičiau!
www.draugas.org

PAS MUS IR APLINK MUS

■ **Gruodžio 2 d., šeštadienį, 10 val. r.** Balzeko lietuvių kultūros muziejuje (6500 S. Pulaski Rd., Chicago, IL) rengiama pamoka, kurios metu menininkas Donatas Astras ir jo žmona Kathy mokys, kaip iš šiaudelių sukurti tradicinį lietuvišką Kalėdų eglutės papuošalą. Pamokos kaina – 25 dol., muziejaus nariams – 10 dol. Informacija ir registracija tel. 773-582-6500.

■ **Lietuvių tautinių šokių instituto (LTŠI, angl.)** Lithuanian Folk Dance Institute – LFDI narių suvažiavimas įvyks gruodžio 2 d., šeštadienį, 1 val. p. p. Pasaulio lietuvių centre, Lemont, IL. Visa informacija apie šio susirinkimo tvarkaraštį, pasiūlymų nuorodos, įstatai, valdybos narių el. pašto adresai ir pan. – LTŠI/LFDI tinklalapyje: www.lttsi.org. Visus narius dalyvauti kviečia LTŠI/LFDI valdyba.

■ **Gruodžio 3 d., sekmadienį, 11 val. r. šv.** Mišiose Švč. M. Marijos Gimimo bažnyčioje giedos vaikų pop-choras „Svajonė“. Po Mišių visus kviečiame į parapijos salę, kur „Svajonė“ paseks mums muzikinę pasaką. Vaišės. Bilietai suaugusiems – 15 dol., vaikams – 5 dol.

DRAUGAS 773-585-9500

■ **Kviečiame visus, didelius ir mažus į San Diego lietuvių Kūčias**, kurios vyks gruodžio 3 d., sekmadienį, 3 val. p. p. Community Church of Poway. Mišių nebus. Įėjimo bilietų kainos: suaugusiems (16+) 25 dol./30 dol. prie durų; vaikams – 5 dol. (dovanėlėmis pasirūpins Kalėdų senelis). Registracija ir informacija el. paštu: ausra@vabalas.com arba sutavim2@gmail.com.

■ **Gruodžio 15 d., penktadienį, 6:30 val. v.** Susivienijimo Lietuvių Amerikoje (SLA) meno galerijoje (307 W 30th Street, New York, NY) vyks John Maciuka paskaita „Resonant Patterns: The Art of Kazys Varnelis in the Context of Bauhaus Modernism“. Šiais metais minime 100-ąsias tapytojo ir kolekcionieriaus Kazio Varnelio gimimo metines. Daugiau informacijos tel. 347-415-6379 arba el. paštu: zybuokle@gmail.com.

■ **Gruodžio 17 d., sekmadienį, po 11 val. r. šv.** Mišių visus maloniai kviečiame prie bendro Švč. M. Marijos Gimimo parapijos Kūčių stalo. Kalėdines giesmes atliks viešnia iš Lietuvos solistė Rūta Morozovaitė. Prašome užsisakyti vietas iš anksto tel. 773-776-4600. Kaina 25 dol., vaikams iki 12 metų – nemokamai.

Mugei pasiruošusios!

Ypatingai gražius ir gardžius pyragaičius Kalėdinei mugei, kuris vyks Pasaulio lietuvių centre Lemonte jau šį savaitgalį, gruodžio 2 ir 3 dienomis, lankytojams pasiūlys Lietuvos vaikų globos būrelis „Saulutė“. Kviečiame apsilankyti prie „Saulutės“ stalo ir savo auka paremti vargingai gyvenančius vaikus bei studentus Lietuvoje.

Indrės Tijūnėlienės info

Sėdi (iš k.): Daina Siliūnienė, Loreta Grybauskienė, Indrė Tijūnėlienė („Saulutės“ pirm.) ir Lina Viržintaitė. Stovi: Rima Zigaitytė, Lina Žliobienė, Ramona Vaikutienė, Rasa McCarthy, Dalia Narienė, Mary Krauchunas ir Dalia Lietuvninkienė. Prie pyragaičių kepimo taip pat prisidėjo Daiva Majauskienė, Barbara Bielat (nėra nuotraukoje) bei kitos moterys. Grybukus ir kūčiukus mugei iškepė Vida Maleiškiene ir Adelė Lietuvninkienė.

Donato Tijūnėlio nuotr.

Padėka

Tautinių šokių kolektyvas „Suktinis“ dėkoja savo rėmėjams, kurie suteikė galimybę dalyvauti bei atstovauti Lietuvai Čikagos Padėkos dienos eisenoje „McDonald's Thanksgiving Day Parade“. Ačiū sakome:

Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerijai, Lietuvos Respublikos generaliniam konsulatui Čikagoje, transporto kompanijai „GP Transco“, JAV Lietuvių Bendruomenei, Lietuvių Fondui, restoranui „Kunigaikščių užėiga“, Čikagos lietuvių Rotary klubui, transporto kompanijai „Unlimited Carrier“, Sandrai Ščedrinai, Daliai Dubauskienei, Daliui Pilkinsoniui.

Sandros Ščedrinės, Studio Light Inc nuotr.

Tradicija tęsiama: muziejus vėl puošė eglutes

Balzeko lietuvių kultūros muziejus tęsia seną tradiciją prieš Kalėdas puošti eglutes Čikagos O'Hare tarptautiniame ir Midway oro uostuose, taip pat Cook County Treasure's Office. Jau daugelį metų eglutės puošiamos tradiciniais šiaudinukais – papuošalais, suvertais iš šiaudelių. Panašiai taip būdavo kuriami vadinamieji lietuviškieji šiaudiniai sodai – geometriniai vėriniai iš šiaudų. Šiaudinukus, kuriais muziejus kasmet puošia eglutes, sukūrė tautodailininkė a. a. Mary Krauchunas (Marija Kriaučiūnienė).

Šiais metais menininkės pirmą kartą jau nebebuvo tarp eglutės puošėjų. Ji vasarą iškeliavo Anapilin. Tačiau M. Krauchunas sukurti Kalėdų eglės papuošalai liko. Juos muziejui padovanojo menininkės šeima. „Mes tiek daug metų kartu su M. Krauchunas puošdavome eglutes oro uostuose, kad jų darbuotojai, su kuriais mums tenka bendrauti, iš karto pasigedo Marijos. Sužinoję, kad šios nuostabios moters nebėra, jie apgailstavo, liūdėjo ir pasižadėjo aplankyti jos kapą“, – pasakojo muziejaus direktorė Rita Janz. Muziejininkė patikino, kad daugelį metų muziejaus tęsiama tradicija Čikagos oro uostuose lietuviškais šiaudinukais puošti eglutes neišnyks. Ji ir toliau bus tęsiama.

Balzeko lietuvių kultūros muziejaus info ir nuotr.

**ATLANTIC
Express Corp.**

SIUNTOS Į VISĄ EUROPA

Šiuo metu jau surinkinėjame siuntas kalėdoms!

Namams pirkti paskolas duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuomimais. Kreipkitės į

Mutual Federal Bank,
2212 West Cermak Road.
Tel. (773) 847-7747

**Advokatas
VYTENIS LIETUVNINKAS**
4536 W. 63 Street
Chicago, IL 60629
(Skersai gatvės nuo „Draugo“)
Tel. 773-284-0100
info@1honestlawyer.com